

Vēstures rubrika

Materiālu no NB arhīva sagatavojis Harijs Balodis (mācītāja H. Baha raksts no 01.06.1935. laikraksta "Tekā" izdevuma)

Rūjienas Sv. Bērtuļa baznīca.

Māc. H. Baha

Par to, kad Rūjienas Sv. Bērtuļa baznīca celta, nav nekādas rakstiskas ziņas uzglabājušas. Vienīgais liecinieks, kas par baznīcas celšanas laiku var liecināt, ir pate baznīcas ēka. Pēc būves veida, tā saucamā pārejas stila, spriežot, tā celta 13. gadsimta pirmā pusē, un tā tad tā būtu pieskaitāma visvecākām baznīcām Latvijā. Tā kā viņa savā būves veidā līdzinājas no cisterciešu mūkiem celtām baznīcām, daži lietpratēji izteikušies, ka, varbūt, arī Rūjienas baznīcas būvmeistars bijis kāds šī mūku ordeņa loceklis. Celta viņa no zemes akmeņiem, ļoti bieziem mūriem. Viņa sadalīta trijās jomās, savā starpā atdalītas resniem pīlāriem. Visas 3 jomas bija vienādā augstumā, uz ko vēl aizrāda dažas skaidri saredzamas pazīmes. Tikai vēlākā laikā, kā domājams, 15. gadsimta otrā pusē, kad tāds būves veids nāca modē, vidus jomu paaugstināja.

Tornis arvien atradies virs baznīcas jumta, to pierāda fakts, ka torņa apakšbūve, uz ko tas balstas, atrodas baznīcas iekšienē. Kara laikos baznīca bieži cietusi. 1560. gadā maskavieši to izdedzināja. Arī 1598. g. tai stāvējuši tikai mūri. Poļu valdīšanas laikā baznīca ev.-lutētiskai draudzei bija atņemta. 1613. g. tā stāvēja neapkopta, bez jumta (bez priesterā), dievkalpojumi tanī nenotika.

Luterticīgie sev bija cēlušī citu, Sv. Jāņa baznīcu, laikam gan koka ēku, ko krievi vēlāk nodedzināja. Zviedru laikā baznīca tika uzkopta. 1680. g. vizitācijas komisija to atrod ļoti labā stāvoklī, viņa esot toreiz bijusi viena no greznākām Vidzemes baznīcām. Visam tam lielais ziemeļu kaļš padarīja galu. 1704. g. krievi iebruka Rūjienā, postīdami un dedzinādami un izpostīja arī baznīcu. Vēl kādā 1711. g. mācītāja Buchmaņa ziņojumā teikts, ka torņa gals nogāzies, jumts caurs, griesti sapuvuši, logi izsisti, grīdas nav, no ērģelēm tikai kaste atlikusi. Bet drīzi baznīcu izlaboja. 18. gadsimtenī, neskatoties uz lielu, nupat pārdzīvotu kara postu, baznīcas uzkopšanas ziņa tika daudz darīts. 1746. g. atjaunoja mūra sētu ap baznīcu, 1747. g. izbalsināja baznīcas iekš- un ārpusi, tād pašā gadā uzstādīja jaunu altāri un kanceli. 1753. g. uzstādīja ērģeles, kas līdz tam laikam kalpojušas Rīgas Sv. Ģertrudes baznīcai. Vislielākais šā gadsimta darbs bija vispārīgais baznīcas remonts 1781. g., par nožēlošanu izdarīts, neievērojot baznīcas stilu un vēsturiskās vērtības. Tā logi toreiz dabūja savu tagadējo, stilam nebūt nepiemēroto veidu. Vienīgais logs, kas atstāts apmēram vecā formā, ir aiz altāra, no altāra gleznas aizsegts. 1817. g. mūra sēta tika no jauna celta, 1820. g. uzbūvēts jauns koka tornis, tas pats, kas vēl tagad stāv. 1837. g. uzstādīja jaunu no mākslinieka Maideļa Tērbatā gleznotu altāra gleznu. 1855. — 1857. g. Rūjienas galdnieku meistars Albrechts izgatavoja pēc paša zīmējumiem un uzstādīja jauno altāri un kanceli, stila ziņā baznīcai ļoti piemērots, ievērojams darbs. 1861. gadā Tērbatas ērģeļu būvētājs Keslers uzstādīja jaunas ērģeles, kas

Rūjienas Sv. Bērtuļa draudze, Rūjienā, augstā
bertulis@lelb.lv

Rūjienas Sv. Bērtuļa draudzes vēstis Nr.2 (2019 maijs-augusts)

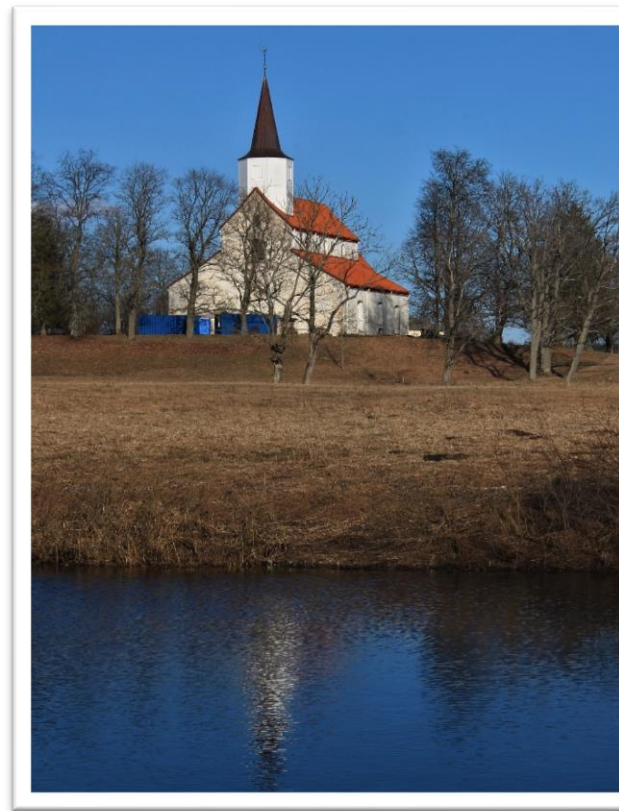

Foto: Ričards Zaķis

“Katrs labs devums un katra pilnīga dāvana nāk no augšienes, no gaismas Tēva, pie kura nav ne pārmaiņas, ne pārgrozības ēnas.”

Jēkaba vēstule 1:17

Rakstu vietu sleja

Lūdzu - Paldies!

Nu, ņemiet lūdzu! Nē, paldies! Nu, ņemiet, es uzstāju! Ak, nē, kā gan es varu! Iespējams, būsīm dzirdējuši līdzīgas cilvēku sarunas, kad viens mēģina kaut ko uzdāvināt, iedot, bet otrs, sekodams kādiem saviem priekšstatiem, tielējas un klīrīgi atsakās pieņemt doto. Vai šādi netiek noniecināts tas, kurš vēlas ko iedot, uzdāvināt? Bet, varbūt, pat aizvainots!? Visādā ziņā gados veci mācītāji, no iepriekšējām paaudzēm ir mācījuši - ja tev kāds kaut ko no sirds vēlas dot, tad ar pateicību pieņem, un ar svētību lieto. Devējs caur to būs iepriecināts. Jā, mēs zinām došanas svētību. Svētajos Rakstos ir ne mazums vietu, kas par to runā, bet vai, citreiz, aizdomājamies, ka arī saņemt var būt svētīgi? Laiku atpakaļ Svēto Rakstu ik dienas pārdomu grāmatā sastapos ar pārdomām par pieņemšanu. It kā sīks temats, bet pārdomu vērts. Lūk, kas tur tika teikts:

Vienmēr ir vieglāk dot, nekā lūgt. Bet mācēt pieņemt dažreiz ir pat vēl grūtāk nekā lūgt. Saņemot kādu negaidītu dāvanu, mēs sākam izvērtēt, kāpēc devējs to mums pasniedz, kādi ir viņa nolūki, cik vērtā ir dāvana un ko mums būtu jādod pretī. Bet tas viss nav pareizi! Dāvanu, ja tā nāk no sirds, nepasniedz tāpēc, lai kaut ko saņemtu pretī. Mums nav jāsteidz dot pretī kāda cita dāvana vai jācenšas ar kādiem darbiem vai attieksmi atdarīt devējam. Dāvana ir dāvana, to dāvina, nevis pārdod. Varbūt, ka līdzīgi mums ir ar Jēzus upura dāvanu. Var gadīties, ka mēs nespējam un nemākam to pieņemt, ka gribam, tā teikt, atpelnīt vai darīt kaut ko, lai mēs justos kaut cik to pelnījuši. Bet Jēzus mums to dod bez maksas. Mēs nevaram to nopelnīt un nevaram neko izdarīt, lai atmaksātu. Viss, kas mums ir jādara, ir jāpieņem šo dārgāko no visām dāvanām - Jēzus krusta upuri. "Bet žēlastības dāvana neatbilst pārkāpumam: viena cilvēka pārkāpuma dēļ neskaitāmi ir miruši, bet Dieva žēlastība un viena cilvēka - Jēzus Kristus - nepelnītā žēlastības dāvana daudz vairāk nākusi pār šiem neskaitāmajiem. Tāpat dāvanai par iemeslu nav viena cilvēka pārkāpums: jo sods gan ir nācis viena pārkāpuma dēļ un nesis pazudināšanu, bet žēlastības dāvana nākusi daudzu pārkāpumu dēļ un nesusi taisnošanu" (Romiešiem 5:15-16).

Dievs pasniedz mums dāvanas, nevis algu. Nevienam no mums netiek atmaksāts, vadoties pēc nopelniem, jo neviens no mums neatbilst Dieva standartiem attiecībā uz perfektu dzīvi. Ja mums maksātu pēc mūsu darbiem, mēs visi nonāktu ellē. Valstībā,

EUR 1200.00. No tiem EUR 673.00 Rūjienas pašvaldības finansējums, EUR 516.00 draudzes finansējums.

- ❖ Atvērt sakristejas pirmā stāvā vēsturiski esošos 2 logus, lai izpildītu VUGD un Būvinpekcijas prasības un nodrošinātu apgaismojumu un ventilācijas iespējas.
- ❖ Atjaunot baznīcas iekšējās vēdināšanai paredzētās durvis.

Aicinājumi un lūgumi

- ❖ Pieteikties baznīcas iekštelpu uzkopšanas un āra darbiem
- ❖ *Ja jums ir informācija, kuru būtu nepieciešams ievietot šajā bukletā, sazinieties ar Laimu (26450931).*

Kontakti

- ❖ Mācītājs Edgars Graudiņš no 2019.gada 1.septembra
- ❖ Mācītājs Māris Sarma, tālr. 26552417, maris.sarma@gmail.com (līdz 2019.gada 31.augustam)
- ❖ Draudzes priekšniece – Laima Studenkova-Jolkina, tālr.26450931, laima.jolkina@inbox.lv
- ❖ Draudzes kasiere – Valda Berkolde, tālr. 28632190
- ❖ Diakonijas darbs – Dzintra Jansone, tālr. 64263055

E-pasts bertulis@lelb.lv

Web www.bertuladraudze.lv

Rūjienas Svētā Bērtuļa evaņģēliski luteriskā draudze,

Rīgas iela 32, Rūjienu, Rūjienas novads, LV-4240,

Reģ. Nr. 90000386852,

AS SWEDBANK, Konta Nr. LV69HABA0551014989349

Dievkalpojumi:

Baznīcā katru svētdienu plkst.10.00

“Pricīgi cerībā, pacietīgi bēdās, neatlaidīgi savās lūgšanās.”

Rom. 12:12

Kopējās izmaksas EUR 820.00 Atlikums tiks izmantots iekšējo – vēdināšanas durvju remontam.

Finansējums: Privātpersonas Daces Pastares mērķziedojums durvju remontam **EUR 1000.00**

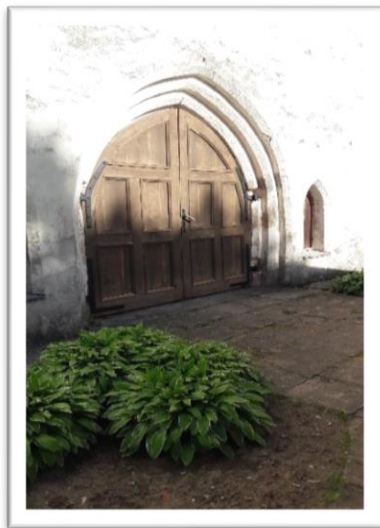

Foto tagad un agrāk

Foto no 01.08.1928. "Ilustrēts žurnāls"

Plānotie saimnieciskie darbi 2019.gada 3.ceturksnī

- ❖ Nekustamā īpašuma Mācītājmuižas ielā 1 pārdošana, lai iegūtu līdzekļus darbu turpināšanai pie mācītāja dzīvesvietai paredzētās mājas Mācītājmuižas ielā 2.
- ❖ Iesniegts pieteikums Rūjienas novada projekta konkursam "Iedzīvotāji veido savu vidi 2019". Mērķis ierīkot ūdensvadu un kanalizāciju baznīcas sakristejas 2

stāvā. Uzstādīt ūdens boileri un izlietni. Projekts ir atbalstīts. Septembra beigās tiks uzsākti darbi. Izmaksas kurā visu mēra pēc nopelniem, daži ir pelnījuši lielāku algu nekā citi. Bet žēlastības valstībā nav tāda vārda "nopelnījis". (Filips Jensijs)

Dāvanai nekad nedrīkst teikt teikt "nē". Tas var apturēt otra cilvēka augstsirdību. Tas var traucēt viņam augt un var iedzīt mazdūšībā. Dodot dāvanu, Dievs no mums prasa pazemību pieņemt, piekrist un ļaut, lai otrā attīstās došanas spēja. Mīlestība ir kā bumerangs. Tu saņem daudz vairāk, nekā tu dod; mācēt saņemt ir tikpat svarīgi, kā mācēt dot. (Tēvs Tomass Filips).

❖ *Māris Sarma*

Dvēselei

Ieliec savās plaukstās mieru
Un pie zemes ceļus liec,
Tad ar Savu dvēseli
Tuvāk Dievam tiec.
Visus karstos vārdus vienkopus,
Vienā elpas vilcienā
Pacel pretī debesīm,
Izteic savā lūgšanā.
Tava ticība tev spēku dos,
Pacels galvu,
Plecius iztaisnos.
Raudzīsi tu brīnumus
Un pateiksies.
Katrā solī
Dievs
tev gaismu lies.

(Vita Balode)

Plānotie pasākumi

- ❖ **14.augustā** Rīgas Doma baznīcā evaņģēlista **Edgara Graudiņa** ordinēšana par Rūjienas Sv. Bērtuļa ev. lut. draudzes mācītāju
- ❖ **25.augustā** Rūjienas Sv. Bērtuļa baznīcas **756** dzimšanas dienas svinības "**Bērtuļa Dienas**"

Dievkalpojums, radošās darbnīcas bērniem, sadraudzība, slavēšana

Plkst. 14.00 Kurzemes kristīgie klauni bērniem

Plkst.19.00 Kārļa Kazāka akustiskais koncerts

- ❖ 20.-24.augustā draudzes jaunieši, Ivetas Auniņas organizēti, jau trešo gadu pēc kārtas dodas uz starptautisku kristīgu nometni “History makers” Cinevilla Slampē.
- ❖ 14.septembrī draudzes ekskursija. Maršruts Rūjiena - Saulkrasti – Ādažu draudze izmaksas EUR 10.00 pieaugušajiem, EUR 5.00 bērniem.
- ❖ 7.decembrī Adventa laika kristīgo ansambļu un koru festivāls “Pārlej mīlestību”.

Notikušie pasākumi

- ❖ 1.jūnijā plkst.14.30 Latvijas Meža darbinieku vīru koris SILVICOLA, diriģents Maestro Aivars Opincans
- ❖ 7.jūnijā plkst. 18.00 Baznīcu nakts.

Foto: Harijs Balodis

Jau ceturto gadu piedalāties pasākumā “Baznīcu nakts” un pirmo gadu mūs lutināja laikapstākļi un pasākumu iesākām ar zvana skaņām. Apmeklētāju bija daudz un katrs varēja atrast sev ko interesējošu

Paldies Ivetai Auniņai par organizāciju! Ditai Balodei un Vitai Balodei par gardo zupu!

Paldies Mudītei Tauniņai, Marikai Glušonokai, Agatei Balodei, Jānim Auniņam, Intaram Teļšinskim, Mārim Sarmam, Harijam Balodim! Paldies visiem, kas pielika savu roku, lai pasākums izdotos! Paldies visiem, kas mūs apciemoja!

❖ Noslēdzies fotokonkurss “Kā es to redzu?”.

Fotogrāfijas iesūtīja : Inese Bebre, Ričards Zaķis, Vilnis Zaķis un Māris Janons.

Skatītāju balsojumā interneta vietnē Facebook ar 66 balsīm uzvarējis Māris Jansons (sk. zemāk foto), kurš saņems galveno balvu – Bībeli.

Fotogrāfijas tiks izvietotas un dalībnieki tiks apbalvoti baznīcā 25.augustā pasākumā “Bērtuļa dienas”.

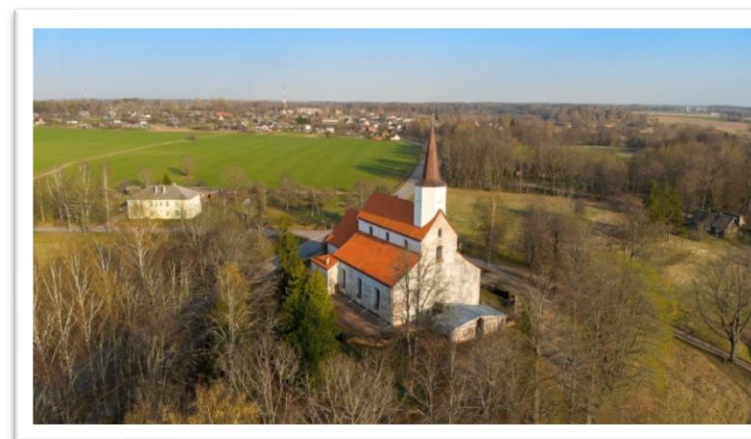

Foto: Māris Jansons

- ❖ Baznīca atvērto durvju diena **sestdien 3.augustā no plkst. 10.00 līdz 19.00**
- ❖ Kapu svētki **svētdien 4.augustā**

Par ārdurvju atjaunošanas darbiem

Vecās skaistās ozolkoka durvis, kuras ir izdzīvojušas liktenīgajā 1974.gada ugunsgrēkā, pateicoties vietējiem iedzīvotājiem, prasījās pēc pamatīga remonta. Ko arī šogad izdevās realizēt. Darbu izpildītājs Gunārs Aumeisters no Vaidavas un Ainārs Vizulis. Palīgdarbus veica draudzes locekļi un pieaicinātie pilsētas iedzīvotāji. Darbi uzsākti 2019.gada maijā, pabeigti 2019.gada augustā.